

Sak til Kommunestyret – Regional nærings- og energistrategi

Arkiv:

Arkivsaksnr.:

Saksbehandler:

<Navn>

Saken skal behandles i: Kommunestyret

... Skriv under denne linjen ↓

Kommunedirektørens innstilling:

<kommunenavn> kommune v/kommunestyret, vedtar det fremlagte forslaget til felles regional nærings- og energistrategi for kommunene Folldal, Alvdal, Rendalen, Tynset, Tolga og Os, og legger strategien ut på høring frem til 15.12.2025, med politisk behandling 1.kvartal 2026, sammen med kommunale handlingsplaner.

I høringsperioden utarbeides kommunevise handlingsplaner, i dialog med næringslivet og andre interessenter.

Kortversjon av saken:

Utkast til felles, regional nærings- og energistrategi er utarbeidet på grunnlag av prosjektbeskrivelse vedtatt januar 2025, med endringer som er fremkommet i prosessen. Strategien danner grunnlag for utforming av kommunevise handlingsplaner, som utarbeides i dialog med næringslivet og andre interessenter.

Den regionale nærings- og energistrategien vil være styrende for kommunenes arbeid med næringsutvikling, og en støtte for næringslivet i regionen.

Strategien har som mål å styrke Nord-Østerdal i konkurransen om næringsetableringer og arbeidskraft, og samtidig ivareta regionens verdier og kommunenes lokale særpreg og handlingsrom.

Regionalt samarbeid er en forutsetning for å lykkes med næringsutvikling i hele regionen. Både kommuner og næringsliv vil legge til rette for framtidsrettede arbeidsplasser, uten å svekke regionens grunnleggende verdier.

Strategien beskriver 6 strategiske satsingsområder, felles for kommuner, næringsliv og innbyggere i Nord-Østerdal:

- Arbeidskraft og kompetanse
- Næringsområder og -klynger
- Fjellandbruket
- Robust infrastruktur
- Tilgang til fornybar energi
- Nord-Østerdal som merkevare

Andre dokumenter i saken:

- Regional nærings- og energistrategi, pr. 22.8.2025 (vedlagt)
- Prosjektbeskrivelse – regional nærings- og energistrategi (januar 2025)
- [Felles klima- og energiplan, med kommunevise handlingsplaner \(2023\)](#)

Melding om vedtak sendes til:

Saksbehandler

Saksopplysninger:

Utkast til felles, regional nærings- og energistrategi er utarbeidet som et prosjekt, med IPRNØ som eier og KD-forum som styringsgruppe. Prosjektgruppa har bestått av kommunens næringsansvarlige. Daglig leder i IPRNØ har vært prosjektleder, med støtte fra innleid prosjektkoordinator. Prosjektbeskrivelsen ble vedtatt i januar 2025.

Utvalgte næringsaktører har deltatt i en referansegruppe, og NØK og NiF (Næringsforum i Fjellregionen) har i tillegg deltatt i egne møter med styringsgruppa. Det har også vært møter med Elvia, NAV og Røros og Holtålen kommune.

Arbeidet startet i november 2024, og det har vært lagt stor vekt på politisk forankring. Det har vært to møter med referansegruppa, og flere næringslivskvelder. For ytterligere medvirkning, planlegges det med bred deltagelse fra næringsliv og andre interessenter i videre arbeid med kommunevise handlingsplaner, noe som også vil gi til innspill og forankring av strategien.

Innlandet fylke har startet arbeid med «Regionale føringer for vind- og solkraft», og «Regional plan for sentralt strømmnett». Arbeidet med nærings- og energistrategi gir kommunene et godt grunnlag for å engasjere seg i dette arbeidet, og strategien vil være førende for kommunenes medvirkning og innspill til fylkeskommunens arbeid.

Mål

Den regionale nærings- og energistrategien skal bidra til å styrke Nord-Østerdal i konkurransen om næringsetableringer og arbeidskraft, og samtidig ivareta regionens verdier og kommunenes lokale særpreg og handlingsrom.

Strategiske satsingsområder

Strategidokumentet beskriver seks strategiske satsingsområder, felles for kommuner, næringsliv og innbyggere i Nord-Østerdal:

- Arbeidskraft og kompetanse Vi vil bidra til framtidsrettede studier i regionen, som møter næringslivets behov, og legge til rette for samarbeid mellom skoler, næringsliv, kommuner og andre aktører, for å bidra til rekruttering og høy arbeidsdeltagelse.
- Næringsområder og -klynger Vi vil utvikle næringsarealer og kompetansebaserte næringsklynger som kombinerer næringslivets ønsker og behov med regionens konkurransefortrinn og nasjonale og lokale samfunnsinteresser, og arbeide aktivt for å synliggjøre disse, både nasjonalt og internasjonalt.
- Fjellandbruket Vi vil styrke fjellandbruket, fordi landbruket er viktig for produksjon og foredling av mat, lokal beredskap og

	forvaltning av et kulturlandskap som gjør regionen attraktiv for innbyggere og tilreisende.
• Robust infrastruktur	Robust infrastruktur er viktig for effektiv logistikk for eksisterende næringsliv og nye etableringer, og vi vil samarbeide om å utbedre prioriterte områder i regionen
• Tilgang til fornybar energi	Tilgang til fornybar energi er viktig for grønn omstilling og etablering av ny næringsvirksomhet. Vi vil samarbeide om tiltak som gir regionens næringsliv sikker tilgang til fornybar energi til forutsigbare priser, uten unødige naturinngrep.
• Nord-Østerdal som merkevare	Vi vil jobbe aktivt for å bygge Nord-Østerdal som en solid merkevare, med felles identitet og kommunevise særpreg. En solid merkevare danner grunnlag for bedre kommunikasjon, økt synlighet og sterkere posisjonering.

Suksessfaktorer

Regionalt samarbeid er ikke tatt med som eget satsingsområde, men som en av tre suksessfaktorer for å lykkes med næringsutvikling i regionen. I tillegg er det viktig at både kommuner og næringsliv har fokus på framtidsrettede arbeidsplasser, og utvikler næringsliv som bygger på grunnleggende verdier i regionen.

Kunnskapsgrunnlag

Informasjon som ligger til grunn for strategien er ikke inkludert i strategidokumentet, da det har vært en tydelig forventning om at strategidokumentet skal være kort og konsist, og lett å formidle til aktuelle målgrupper.

Prosjektgruppa har benyttet seg av tilgjengelig kunnskap, spesielt innen arbeidsliv, arealbruk og fornybar energi. Det er mye informasjon og statistikk tilgjengelig, og spesielt fornybar energi er et fagfelt i rask utvikling. Arbeidet med regional plan for nettinfrastruktur og regionale føringer for sol- og vindkraft vil også være nyttig som kunnskapsgrunnlag.

Oppdatert, tilgjengelig informasjon som er relevant for strategien er bla.

- [Innlandsstatistikk](#)
- [NiFs medlemsundersøkelse 2024](#)
- [Arealregnskap for Innlandet](#)
- Statnetts områdeplan for [Innlandet](#), pr. april 2025
- NVE – [Plannett](#) (Områdestudie, Konseptvalgutredning og Tiltak)
- SSB – [Kommunefakta](#)

Prosjektet har også hatt god nytte av møter og fagseminar, med bla. Elvia, for innspill til områdestudiet, og fagdag med Innlandet fylkeskommune om kraft og energi i mars 2025.

Kommunene i Nord-Østerdal er sammen med Røros kommune, en felles bo- og arbeidsregion. Røros kommune har ikke vært deltager i prosjektet, men prosjektledelsen har hatt møte med Røros og Holtålen kommune, med erfaringsutveksling knyttet til arbeidet med nærings- og energistrategi i Nord-Østerdal og Kraftstrategi for Røros og Holtålen.

Arbeidskraft

Næringsforum i Fjellregionen (NiF) har i sine innspill til arbeidet med nærings- og energistrategi lagt vekt på de utfordringer regionens næringsliv opplever, bla. som følge av regionens demografiutfordringer. Med henvisning til medlemsundersøkelsen 2024, trekker de frem utfordringene med å skaffe tilstrekkelig kvalifisert arbeidskraft. 72% av de som svarte på undersøkelsen oppgir at for få kvalifiserte søkere er den største utfordringen. De trekker også frem mulighetene som ligger i økt arbeidsdeltagelse, og ønsker tettere samarbeid mellom næringsliv, NAV og kommunene. Dette er noe av bakgrunnen for at arbeidskraft og kompetanse er et viktig satsingsområde i strategien.

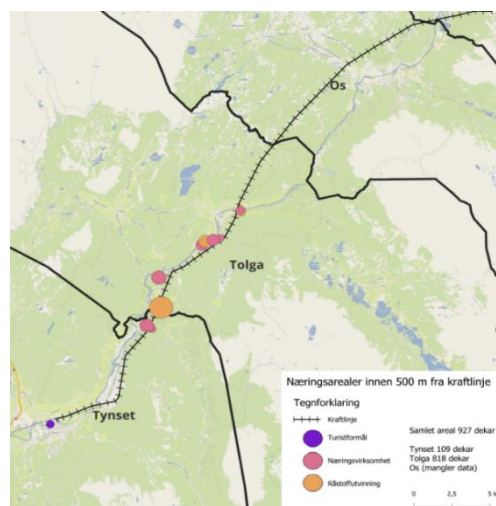
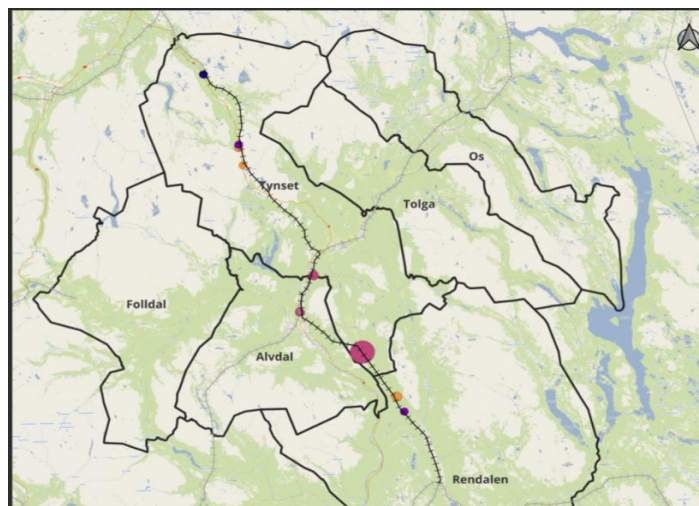
Næringsarealer

Tilgang til næringsarealer er en annen viktig utfordring for kommunene. Næringslivet ønsker ofte rask tilgang til egnede arealer, og arealplanlegging er en krevende prosess i kommunene. Markedsføring og synlighet trekkes frem som en viktig mulighet for å tiltrekke nyetableringer i regionen. Her vil regionalt samarbeid være viktig, slik at regionen samlet kan tilby arealer med ulike egenskaper. Innlandsporteføljen er et viktig virkemiddel for økt synlighet og tilgang til virkemiddelapparatet, og det er ønskelig å få flere prosjekter i Nord-Østerdal inn i Innlandsporteføljen.

Ikke all næringsutvikling er avhengig av arealer. Klynger av kompetansebedrifter kan bidra til attraktive arbeidsplasser som ikke stiller store krav til arealer og mer fornybar energi.

Tilgang til fornybar energi er en viktig faktor i konkurranse om etablering av næringsvirksomhet. Nord-Østerdal har i dag overskudd på kraft, og på kort sikt er det mulig med etableringer nær eksisterende kraftlinjer.

Prosjektgruppa har fått utarbeidet en oversikt over næringsarealer nær eksisterende kraftlinjer fra NØGIS-samarbeidet. Ytterligere sammenstillinger kan bestilles fra NØGIS ved behov. Det er ikke laget en statisk oversikt i prosjektet, da arealbruk er i løpende utvikling.

Fjellandbruket

Landbruk er en viktig næring i Fjellregionen, og er viktig for produksjon og foredling av mat, lokal beredskap og forvaltning av et kulturlandskap som gjør regionen attraktiv for innbyggere og besøkende. Økt satsing på fjellandbruket, med fokus på kompetanse, forskning og utvikling, kan bidra til attraktive arbeidsplasser, og Storsteigen er et naturlig senter for slik satsing.

Robust infrastruktur

Robust infrastruktur er viktig for effektiv logistikk, både for eksisterende og ny næringsvirksomhet. Nord-Østerdal konkurrerer med andre regioner om midler til utvikling av veier, bruer, jernbane og underganger, og regionen vil stå sterkere dersom man kan være enige om hvilke flaskehalser som bør prioriteres. Tilgang til digital infrastruktur vil bidra til utvikling, og mulighet for desentrale arbeidsplasser.

Tilgang til fornybar energi

Tilgang til fornybar energi er viktig for grønn omstilling og etablering av ny næringsvirksomhet. Næringslivet trenger sikker tilgang på fornybar energi, til forutsigbare priser. Nord-Østerdal er i prisområde NO1, og kraftprisene påvirkes av kraftsituasjonen på hele østlandsområdet.

Nord-Østerdal produserer i dag mer energi enn eget forbruk, men har behov for tilførsel av kraft på de kaldeste vinterdagene. Regionen har store arealer egnet for sol- og vindkraft, men begrensninger i regionale og nasjonale overføringslinjer forsinket utbygging av ny fornybar energi.

Statnetts områdeplan for Innlandet 2025 beskriver behovet for å forsterke linjekapasiteten mellom prisområde NO1 og NO3 gjennom Nord-Østerdal, med planlagt oppstart 2030-35. Dette vil påvirke arealbruk i regionen, men kan også gi muligheter knyttet til ny kraftproduksjon, med kraftinntekter til kommunene. Risikoen er at ny kraft føres ut av regionen, uten at det gir nytte for regionen i form av arbeidsplasser.

Utbygging av vannkraft i vernede vassdrag er ikke omtalt i strategien. Betingelser for å vurdere slik utbygging knyttes til flomsikringstiltak, noe som ikke anses som påkrevd i vår region.

Nord-Østerdal som merkevare

Nord-Østerdal har mange gode kvaliteter, og økt synlighet og markedsføring kan trekke arbeidstakere og ny næringsvirksomhet til regionen. Ved å utvikle Nord-Østerdal som en unik merkevare, legger vi grunnlaget for felles markedsføring og kommunikasjon.

En merkevare må ha et troverdig innhold, knyttet til grunnleggende verdier og identitet. Kommunene i Nord-Østerdal har egne, unike egenskaper, som samlet danner grunnlaget for en helhetlig og attraktiv merkevare. IPRNØ har utviklet en kommunikasjonsstrategi og grafisk profil for Nord-Østerdal, og et forpliktende, regionalt samarbeid tilsier at alle kommuner innarbeider denne i sin markedsføring.

Merkevarebygging er tidkrevende, og det er fort gjort å rive ned noe som har tatt lang tid å bygge opp. Nærings- og energistrategien vektlegger derfor at man må unngå tiltak som bryter med merkevaren, og dermed svekker grunnlaget for andre næringsaktører.

Gjennomføring av strategien

Når endelig strategi og handlingsplan er vedtatt politisk i de seks kommunene i Nord-Østerdal, følges den opp av kommunedirektør v/kommunenenes næringsansvarlige.

Kommunedirektørforum samarbeider om organisering av det regionale næringsutviklingsarbeidet, slik at det regionale samarbeidet videreføres og styrkes.

Strategi og handlingsplan evalueres årlig, av IPRNØ, og revideres ved behov. Rapportering inngår i kommunenes årsrapportering, og tiltak innarbeides i kommunenes økonomiplaner.

Saksvurdering:

Den regionale nærings- og energistrategien vil være et viktig styringsverktøy som regionen samlet kan stille seg bak, og legge til grunn for sitt arbeid med næringsutvikling.

Regionalt samarbeid er en forutsetning for å lykkes med næringsutvikling i hele regionen. Både kommuner og næringsliv vil legge til rette for framtidsrettede arbeidsplasser, uten å svekke regionens grunnleggende verdier.

Strategien gir et godt grunnlag for videre dialog med næringslivet, og utforming av kommunevis handlingsplaner.

Kommunedirektørforum som styringsgruppe anbefaler samtlige kommunestyre å vedta kommunedirektørens innstilling, med tilsvarende formulering i alle kommunene.

Vedtaketts konsekvenser for klima og miljø:

Den regionale nærings- og energistrategien vil være et viktig grunnlag i arbeidet med å sikre regionens næringsliv tilgang til fornybar energi, som kan bidra til grønn omstilling og reduserte utslipp av klimagasser. Strategien vektlegger også forhold som vil være viktig for framtidens arbeidsplasser, bla. bærekraft som verdi i konkurransen om arbeidskraft.